www.svoboda-news.com

Published and Distributed under permit (No. 761), authorized by the Act of October 6, 1917, as the Post Office at Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XXX. Число 183. Джерзи Сити, Н. Дж., середа, 9. серпня, 1922. | VOL. XXX. No. 183. Jersey City, N. J., Wednesday, August 9, 1922. | THREE CENTS

ПРЕЗИДЕНТ ГАРДИНГ ВЗИВАЄ ЗЕЛІЗНИЧИХ РОБІТНИКІВ І ВЛАСНИКІВ ЗЕЛІЗЦЬ ДО ПОКІНЧЕННЯ СТРАЙКУ

СТРАЙКАРІ ПРОТИ ПРЕДЛОЖЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА ГАРДИНГА.

ВАШИНГТОН, Д. К., 7. серпня. — Президент Гардинг видав нині яко своє „останнє слово" поклик до страйкуючих зелізничих робітників, щоби вернулись до роботи, а до управ зелізничих компаній, щоби приняли їх назад до праці, полишаючи справу старшинства в службі до вирішення Зелізничій Раді Злучених Держав.

Провідники страйкуючих шапменів, Джуелл, Джанстон і Нунен, котрі тут були від суботи, зійшлися зараз по появі поклику президента Гардинга на нараду з представниками трох великих зелізничих братств.

Нині вечером провідники страйкарів видали заяву, в якій осуджують поклик президента Гардинга.

ЗАПОВІДАЮТЬ СКОРЕ ПОКІНЧЕННЯ СТРАЙКУ В КОПАЛЬНЯХ МЯГКОГО УГЛЯ

КЛІВЛЕНД, Огайо, 7. серпня. — Представники копалень, мягкого угля і страйкуючих майнерів заявили нині, що є повна надія, що ще сього тижня скінчиться страйк в копальнях мягкого угля в усьому краю.

ПРИЗНАННЄ ДЛЯ ГАРДИНГА І ГЮСА ЗА ДОБІР АМЕРИКАНСЬКИХ ДИПЛЬОМАТІВ

ВАШИНГТОН, Д. К., 7. серпня. — Національна Ліга реформи громадянської служби, видала комунікат, в якому висловлює признанне для президента Гардинга і державного секретаря Гюса за добірне іменованнє американських амбасадорів і заграничних послів.

Ліга каже, що теперішня адміністрація не глядить на партійну політику але іменує людий по їх заслузі. Се, каже Ліга, вирізнює теперішнє американське правительство від попередніх, за що власне заслугує на признанне.

ЗАСУД ЗА ФІНАНСОВІ НАДУЖИТТЯ З ЧАСУ ВІЙНИ

ВАШИНГТОН, Д. К., 7. серпня. — Федеральний великий суд присяжних засудив нині Е. С. Морса, бувшого директора продажий в міністерстві війни і Нюйорчан Е. М. Дейвиса та А. В. Филипса за змову при продажі фабрики стрільного пороху в Джексонвил, Тенн.

СТРАЙКАРІ В ШИКАҐО ПЛАТЯТЬ ЗА СТРАЙК $600,000

ШИКАҐО, Ілл., 7. серпня. — Страйк 20,000 трамваєвої служби в Шикаґо скінчився по шести днях.

Кромі страт і невигод, які через страйк потерпіла публика, стріткарові компанії в Шикаґо понесли страту за 6 днів бездільности в сумі $1,200,000.

При угоді обі сторони, страйкарі і власники стріткових ліній погодились ту страту поділити по половині між обі сторони.

МЕКСИКО ПІДПИСУЄ УМОВУ З НЮЙОРСЬКИМИ БАНКИРАМИ У СПРАВІ ДОВГІВ

НЮ ЙОРК, Н. Й., 7. серпня. — Мексиканський міністер заграничних справ Де ля Гуерта підписав з представником міжнародного комітету банкирів, Томасом В. Лямонтом, умову у справі сплати мексиканських довгів.

З Мексика прийшла нині вістка, що президент Мексика, Обрегон, приняв сю умову в цілости. Відтак вона буде в осени предложена мексиканському конґресови до затвердження.

ІРЛЯНДСЬКІ ПОВСТАНЦІ ПЕРЕРВАЛИ КАБЛЕВІ ПОЛУЧЕННЯ З АМЕРИКОЮ

НЮ ЙОРК, Н. Й., 7. серпня. — Телеграфічна компанія „Комершел Кейбел Компені" оголосила, що каблеве полученнє з Ірляндією перерване.

Ірляндське революційне республіканське військо захопило стацію телеграфічної компанії у Вотервил, в Ірляндії, і перервало каблеві получення з Америкою, Великою Британією, Францією, Німеччиною і північною Европою.

Перерва може потривати кілька тижнів.

ЛОВЛЯ ГОРІВКИ НА ВОДІ

НЮ ЙОРК, Н. Й., 7. серпня. — Вчера знова вдалось прогібіційним властям зловити горівку на морі.

Коло Сенді Гук помітив інспектор Френк Р. Тропп, котрий плив поспішною лодкою Ларсен, моторову лодку, що гнала до побережа стейту Ню Джерзи. Він її здогонив; зловив; і найшов на ній набір 100 бочок горівки.

Сей набір забрано.

Двоє людий, що везли горівку, не хотять сказати, відки її дістали і куди везли.

КОНОКРАДИ В ЙОНКЕРС, Н. Й.

ЙОНКЕРС, Н. Й., 7. серпня. — Від 17 літ вперве сьогодня напали на Йонкрес конокради.

Вони украли у Стефана Конлана пару коний з його стайні при 214 Вилов стріт.

СПРОБА КООПЕРАТИВНОГО ВУГЛЕКОПСТВА.

В відомім нюйорськім тижневику „Сирві" поміщено інтересний доклад про вдачну спробу кооперативного вуглекопства в Гімлервил, Кентокі. „Гімлерівську Вугільну Компанію" (Гемлер Ковл Ко.) і саму оселю Гімлервил заснували чотири роки тому самі шахтярі (майнери), саме угорські робітники іміґранти; і свою компанію і нову оселю вони назвали так від імени свого провідники і організатора Мартина Гімлера. Спілку зорганізовано з 1500 членів і з капіталом 500,000 долярів, розділеним на сто-долярові шери; на загал, значить, кождий член вложив в підприємство невелику суму, по 300 до 400 долярів. Спілка купила землю в Мартін Каунті, Кентокі, з вуглем під землею та без ніяких засобів для його добування. Кооператори мусіли сами побудувати тимчасові мешкання, провести воду, вертіти шахти і ставити машинерію. Найблища зелізнича стація віддалена дві милі і за рікою, так що приходилось тяженні машини і тисячі тон бетону перевозити через ріку на поромах і тягнути кіньми по болоті. Щойно згодом побудовано сталевий міст і великий „навергавс", таки знов коштом і трудом самих кооператорів.

Спілка оперує поки що лиш одну майну, в котрій працює 120 робітників. Одначе з кождим тижнем роботи більше і прибавляється робітників. Торік кооператива рішила збільшити свій капітал і відкрити дві нові шахти, так що більше членів працюватиме вже в своїй копальні. Директорами компанії є самі шахтярі що теж працюють в майні. Чистий зиск розділяється на три рівні частини: одну частину дістають члени як дивіденду, друга прибавляється до плати робітникам, які фактично працюють в гімлервильській кооперативній майні, а трета лишається в резервовім фонді.

Шахтярі в Гімлервил мешкають в домах побудованих теж їхною кооперативною спілкою. Кождий дім має чотири комнати, кухню, купалню з горячою водою, мощені підлоги, газ електрику, ґанок з переду і з заду, цвітник перед хатою і яриновий город за хатою і приміщенне для коров і курей. Одначе примусу мешкати в тих кооперативних домах нема і деякі родини построїли собі кращі приватні мешкання. „Бордінг-Гавзі" нема і нежонаті шахтярі мешкають в окремім готели з ресторанами і купальнею. В окремім будинку поміщено офіси спілки і кооперативний „стор", який достарчає членам всякого краму, починаючи від одежі харчів і кінчаючи тютюном і газетами. Центром колонії є великий клюбовий дім з театральною галею на 800 осіб, другою великою галею на балі і читальнею і бібліотекою.

БАНДИТИЗМ В ЗОЛОЧІВСЬКІЙ ПОВІТІ.

В лісах золочівського повіту блукає від довшого часу ватага бандитів у військових одностроях. Дня 2. липня бандити напали на дім Миколи Мікаліцкого й ограбили більшу суму грошей. Заалярмована державна поліція з Нуща заявила, що почувається за слабою боротися з бандитами і відмовила інтервенції. Такі випадки трапялись там кілька разів.

МИТРОПОЛИТ АНДРІЙ ШЕПТИЦЬКИЙ ВЕРНУВСЯ З БРАЗИЛІЇ ДО ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

Митрополит Андрій Шептицький прибув в понеділок, 7. с. м., кораблем „Пан-Америка" до Гобокен, Н. Дж., відки удався до Ню Йорку.

Митрополит Шептицький відвідав українські кольонії в провінціях Парана і Санта Катаріна в Бразилії, а також в Арґентині. Відплив з Буенос Айрес, столиці Арґентини, до Північної Америки дня 20. липня с. р.

З Ню Йорку виїздить митрополит до Филаделфії, Па.

ПЕРЕПОВНЕННЯ У ШПИТАЛЯХ У ЛЬВОВІ.

Як доносить львівські газети збільшується з кождим днем. Окружний шпитль має 1393 ліжок. Минулого року лічилося в ньому 34.573 хорих через 462.755 днів. У жидівському шпиталі є місце на 115 хорих. Приватний шпиталь милосерних сестриць може приняти тільки 100 хорих. Нераз мусять висилати зі шпиталів невиліченних, або не принимають хорих тому тільки що нема для них місця. Ніхто цим не журиться. Ні польський уряд ні міська рада не дбають зовсім про ці недомагання у львівських шпиталях. Як дбає про шпиталі та лічення хорих львівський маґістрат, нехай послужить от хочби це, що він оподаткував і стягнув поверх кілька тисяч марок за карти вступу на концерт уряджений на цілі „Народньої Лічниці", інституції, яка не побираючи ніякої підпомоги з датків української суспільности, вдержуються та несе лікарську поміч всьому населенню без ріжниці на віру та національність.

МОСКАЛІ ЗАВОДЯТЬ НА УКРАЇНІ БІЛЬШІ ВОЛОСТИ

ПРАҐА, столиця Чехословаччини, 27. липня. — Згідно з постановою Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету на місцях приступлено до адміністративно-територіяльного розділу України на райони.

Для тієї мети утворено центральну адміністративну комісію, яка наказала всім губерніяльним виконавчим комітетам представити плян скороченнєя скількости волостий, з таким розрахунком, щоби в кождій волости було не меньше 25.000 населення.

ПЕРЕГЛЯД КОНЕЙ В УКРАЇНСЬКЕ СВЯТО

Дня 6./VI. с. р. відбувався військовий перегляд коней в громаді Пархач, — сокальського повіта з Пархача і сусідних сіл. Тому що комісія не вспіла покінчити цього дня всеї роботи, наказала людям особливо з Беласького Сільця припровадити коні ще на другий день, мимо що цього дня (7 липня) випадало врочисте свято Різдво св. Івана Хрестителя. Замітити належить, що цього дня відбувалася храмова відправа получена з посвяченням розширеної церкви в Сільци Билзькім. Без огляду на це польська поліція від рана зганяла селян з кіньми де Пархача. На той самий день визначено також перегляд коней в Кристинополі, одначе він не відбувся, мабуть тому, що кінська комісія була занята в Пархачі. Загалом в тамтих сторонах польські власти зовсім не узгляднюють українських свят.

В СПРАВІ ГІМНАЗІЇ В ГОРОДЕНЦІ

По дволітній перерві справа отворення приватної української гімназії в Городенці є на найліпшій дорозі. Новий виділ філії У. П. Т. взявся жваво до діла і є повна надія, що з днем 1. вересня с. р. буде можна приступити до отворення гімназії. Шкільний будинок в короткім часі військо опорожнить і буде можна забратись до відреставровання. Висланій депутації куратор прирік дати дозвіл і взагалі справі отворення гімназії йти на стрічу, фахова управа гімназії запевнена; учительський збір вже складається. отже є всі дані, що запевнюють гімназії право прилюдности.

Кружок У. П. Т. рішив отворити перші чотири кляси, однак отворенне 2, 3. і 4. кляси буде залежати від скількости зголошених учасників.

ЗИСКИ НАФТЯРІВ.

Нафтова фірма братів Нобелів в Польщі з акційним капіталом 520 міліонів марок мала як видко з оголошеного білянсу за рік 1921 чистого зиску 115.876.588.02 мп. Цей кольосальний однорічний зиск одержала фірма Нобель через надмірний визиск нафтових робітників і подорожіння в краю нафтових виробів.

КРАЄВИЙ КРАЄВИЙ

КАЛЄНДАР ТОВАРИСТВА

ПРОСВІТА

У ЛЬВОВІ

на 1922 рік

УРАТОВАНИЙ В АМЕРИЦІ ПЕРЕД КОНФІСКАТОЮ ПОЛЬСЬКОГО УРЯДУ З ВАРШАВИ

Ціна тільки 55 центів з пересилкою.

Замовлення посилайте разом з грішми на адресу:

"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

ОТВОРЕННЄ КОНФЕРЕНЦІЇ АЛІЯНТСЬКОЇ НАЙВИСШОЇ РАДИ В ЛОНДОНІ

ЛОНДОН, 7. серпня. — Нині зібрались тут в домі британського міністерства заграничних справ при Давнинґ стріт представники аліянтських держав на тринайцяту конференцію Найвисшої Ради для обговорення справи німецького воєнного відшкодовання для тих держав, фінансового становища Німеччини, та інших справ.

На зібранне Найвисшої Ради прибули представники Великої Британії, Франції, Італії, Японії і Бельгії.

Тутешні газети приняли теперішню конференцію Найвисшої Ради дуже холодно і навіть з недовірєм в її успіх.

Лондонський „Таймс" пише, що від часу підписання версайського мирового договору відносини в Европі щораз то гіршали, аж дійшло до теперішнього критичного положення. Тепер, каже „Таймс", Европа здана на ласку сил, котрі не знають політичних обчислень. Найвисша Рада збирається тепер без великих претенсій, бо може буде там місце для здорового розуму.

Сесія Найвисшої Ради зачалась о 11. годині передполуднем, а відложено її на обід о 1. годині сполудня.

На першій сесії не було представника Злучених Держав.

Другу сесію назначено на год. 4.30 пополудні.

ФРАНЦУСЬКИЙ ПРЕМІЄР ПУАНКАРЕ ХОЧЕ ЗА ВСЯКУ ЦІНУ НІМЕЦЬКОГО ВОЄННОГО ВІДШКОДОВАННЯ

ЛОНДОН, 7. серпня. — Конференцію Найвисшої Ради отворив короткою промовою британський премієр Давид Лойд Джордж.

Він сказав, що британське правительство було затим, щоб не скликувати зібрання Найвисшої Ради, поки аліянтська комісія воєнних відшкодовань не предложить свого світу, але скликано її з огляду, що другі вважали, що теперішнє становище сього вимагає.

Потім він запросив французького премієра Пуанкаре, щоби заясував своє становище у справі німецьких воєнних відшкодовань.

Премієр Пуанкаре сказав, що він вважає, що зібранне Найвисшої Ради є потрібне хотяйби для розвязки двох питань, які недавно виринули на порядок дня, а саме предложення Німеччини на мораторію (відложенне реченця сплати) для неї у справі воєнних відшкодовань, і пропозиції лорда Балфора у справі міжаліянтських довгів.

Пуанкаре зазначив, що версайський мировий договір вимагає від Німеччини, щоби платила свої зобовязання, але вона на ділі не платить нічого.

Далі він сказав, що відносяться питання, чому Франція ще досі не розоружилась. Не розоружилась, каже Пуанкаре, тому, бо вона ще досі не вдоволена своїм забезпеченнєм. Запорук, які дано Франції, досі ще не введено в життє.

Відтак він заявився проти мораторії для Німеччини, якщо вона не дасть дійсних запорук аліянтам.

Потім він говорив про воєнні довги. Він мав плян розвязки, говорив він, але по появі ноти лорда Балфора він не хоче з ним виступати. Франція не домагається сплати довгів, жалувався французький премієр, від своїх довжників, але їй то пригадують її вірителі її довги.

Далі заважив, що досі Франція вже видала наперед на рахунок „воєнних відшкодовань" 80 міліярдів франків (паперових, то значить, около 27 міліярдів золотих франків), 45 міліярдів на відбудову знищеного краю, а 35 міліярдів на пенсії для вдів і сиріт по поляглих у світовій війні французьких жовнірів.

Британський премієр Лойд Джордж відтак відповідав премієрови Пуанкаре.

Він сказав, що Англія більше видала на війну аніж Франція, та що потерпіла таксамо богато ізза удару, який нанесла Німеччина її торговельній фльоті і торговлі. Вкінці заявився за тим, аби подумати над способом ратунку для Німеччини у її теперішньому прикрому фінансовому положенню.

ФРАНЦУСЬКИЙ ПИСМЕННИК ПІЄР ЛЬОТІ СМЕРТЕЛЬНО ХОРИЙ

ПАРИЖ, 7. серпня. — Звісний французький письменник Пієр Льоті, котрого одійсне імя є Жіліен Віо, смертельно хорий.

Він має тепер 72 роки.

ПАНЩИНА ДЛЯ РОБІТНИКІВ В БОЛЬШЕВІ

ПРАҐА, столиця Чехословаччини, 22. липня. — Харківська большевицька газета „Комуніст" (ч. 114) повідомляє:

„Робітник хлібопекарні Губерніяльного Військового Комісаріяту (ул. Коцарська, 24) товариш М. Воліков пише, що в цій пекарні експльоваторські порядки. Не дотримується 8-годинного робучого дня і не заключено ще колективного договору.

Робітників в пекарні 32. Працюють здільно, наслідком чого робучий день доходить до 20 годин.

Часто трапляються випадки калїчення та опухання жил на руках у робітників, ізза тяжкої та напруженої праці".

ЗА ХЛІБОМ ДЛЯ МОСКОВСЬКОГО „КОЗАЦТВА" НА УКРАЇНІ

ПРАҐА, столиця Чехословаччини 22. липня. — Харківська большевицька газета „Комуніст" (ч. 114) повідомляє:

„Центральний Комітет Комуністичної Молоді України постановив після жнив приступити до кампанії допомоги Першому кінному Корпусови Червоного Козацтва, шефом якого є Комуністична Спілка Молоді України".

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents the copy.

One year	$ 7.00
Six months	$ 3.75
Three months	$ 2.00

Foreign and Jersey City Rates.

One year	$10.00
Six months	$ 5.00
Three months	$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА.
Поодиноке число три центи.

На рік	$ 7.00
На пів року	$ 3.75
На три місяці	$ 2.00

В Джерзи Сити і заграницею.

На рік	$10.00
На пів року	$ 5.00
На три місяці	$ 2.7

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ДО УКРАЇНСЬКОГО ЗАГАЛУ В АМЕРИЦІ.

В СПРАВІ ДОПОМОГИ ГАЛИЦЬКІЙ УКРАЇНІ В ЇЇ БОРОТЬБІ ПРОТИ ПОЛЬЩІ.

Як дозрілий народ, що тямить на всі народні справи, не спускаймо з ока боротьби за свободу Галицької України, та вважаймо, щоби нагле поставленє сеї справи на порядок міжнародньої біжучої політики не заскочило нас неприготованими. Ми піддержали через рік свій уряд, котрий постійно і безвпинно боровся за усуненнє ляцької окупації з нашого краю. Ми піддержали його як пристало на свідомий народ, що заслугує собі на волю. Ми піддержали його, а він при нашій моральній та матеріяльній допомозі, вспів зробити важні здобутки, які хоч ще не виграли нашої справи, але всежтаки наблизили її до прихильного нам розвязання.

Нашим завданнем тепер повинно бути піддержати галицьке правительство далі. Дати йому матеріяльну і моральну піддержку, щоб воно могло далі провадити боротьбу за визволенне українських земель зпід польської кормиги. Дати йому допомогу, щоб воно довело розпочате діло до щасливого кінця.

Ми не можемо допустити до припиненння визвольної акції західно-українського (галицького) уряду. Ми мусимо його піддержати, як ми його піддержали досі. Уряд сей дав до розуміння, що ВІД АКТИВНОСТИ В СТАРОМУ КРАЮ буде залежати й час і само вирішенне справи. На нас спадає обовязок постаратись о те, щоби край був активний. До сього з нашої сторони треба лиш матеріяльної піддержки. Її ми мусимо дати. Мусимо дати негайно, сейчас, не вижидаючи, не гаючись. Для сеї цілі ми мусимо зібрати в найкоротшім часі фонд негайної допомоги рідному краєви.

Той фонд будеться збирати так, як збиралось Позичку Національної Оборони. Всі жертви належить слати на тусаму адресу, на котру присилалося гроші на бонди т. є. на адресу:

DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA,

411 Southern Bldg., Washington, D. C.

Не опускаймо рук! Не зневолюймося в успіх нашої боротьби! Витривалостю мусимо зломити своїх ворогів! Неуступчивою боротьбою мусимо добути йому свободу!

Хоч як довга ся боротьба мали би бути, так ми не можемо впадати на силах! Слабодухам свобода не належиться! Ми мусимо видержати в тій боротьбі до кінця, а тим кінцем може бути лише те, чого ми і весь український народ бажає: СВОБІДНА, НЕЗАЛЕЖНА, НАРОДНА СОБОРНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА!

Филаделфія, Па., 27. липня, 1922.

ОБЄДНАННЄ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦИЙ В АМЕРИЦІ:
ЗА УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ:
Семен Ядловський, Іван Каштанюк, Роман Слободян, о. Микола Струтинський, Омелян Ревюк.

ЗА ПРОВИДІННЄ:
о. Іван Ортинський, Дмитро Штогрин, Евген Якубович, Олександер Кульчицький, Антін Цурковський.

ЗА НАРОДНУ ПОМІЧ:
Дмитро Порада, Іван Бунга, Василь Шабатура, Матій Хандога.

ЗА ЗГОДУ БРАТСТВ:
о. Михайло Гурянський, Юрій Хиляк, Андрій Тарас, Стефан Сисак, Ярослав Гундич.

ЗА СІЧОВУ ОРГАНІЗАЦІЮ:
Др. Степан Гриневецький, М. Коцюк, С. Мусійчук, І. Войницький.

ЗА УКРАЇНСЬКУ ЛІГУ АМЕРИКАНСЬКИХ ГОРОЖАН:
Теодор Грицей, Степан Дембицький, о. Лев Левицький.

ЗА УКРАЇНСЬКУ ЛІГУ АМЕРИКАНСЬКИХ ВЕТЕРАНІВ:
М. Дармограй.

СПРАВЛЕННЄ ПОХИБКИ.

У вчерашньому виданню „Свободи" через помилку заголовок першої статті вийшов такий: „Голод на Вкраїні не збільшується, а зменьшується", а мав бути такий: „ГОЛОД НА ВКРАЇНІ НЕ ЗМЕНЬШУЄТЬСЯ, А ЗБІЛЬШУЄТЬСЯ".

Сю помилку кождий добачив, хто прочитав статтю.

НА ПОМІЧ БІДНОМУ АРТИСТОВИ.

Приятелі бідного українського артиста в Ню Йорку, л. МИХАЙЛА ЗАЗУЛЯКА котрому лікарі порадили виїхати в гори для поратовання здоровля, просять отсею дорогою земляків в Америці, щоби своїми датками допомогли йому в сьому хвилевому горю.

Жертви проситься посилати на адресу: „SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Виказ жертв буде поміщений у „Свободі".

ДІЛЯТЬ РИЗИ.

Німецький похід на голодуючу Україну. — „Нове переселенне народів". — Картина українського занепаду. — Короткозора політика.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Розпявши Христа на Голгофті, римські леґіонери поділили його ризи. Під самим хрестом, на котрім висів розпятий Христос. Може, ще живий.

Розпята Україна також ще висить на хресті. І у підніжа того хреста знов повторюється образ, старий як наша ера. Ділять ризи! Але цим разом то не римські леґіонери, а німецькі промисловці, гандлярі та колоністи.

Україна конає в смертельних муках. І Німці знають це найкраще, бо взагалі Німці зі всіх чужих народів найкраще знають відносини в Росії та на Україні. Німецькі звіти найповнійше малюють образ того страхіття, що вкрив Україну своїми чорними крилами. Німецькі подорожні ще й нині, не зважаючи на голод і пошести, відважуються заглядати в найдальші кутки України. Але те, що вони там бачуть, не зворушує в них почуття жалю й милосердя. В них прокидається й ворушиться лише одна думка:

— Тут ми можемо розташуватися! Тут для нас звільнається місце!...

Повернув цими днями до Берліну представник одної тутешньої промислової фірми. Побував він у Київі, Катеринославі, Харкові та Донеччині. Звіт його — сухий, діловий, скупий на слова — робить потрясаюче враженнє. Беру з того звіту, передрукованого в тутешній газеті „Локал Анзейґер", кілька уступів.

„Загальне становище на Україні є **безнадійне**, далеко гірше, ніж можна було досі думати на підставі газетних відомостей. Вже за кілька станцій по той бік польського кордону двірці облягають голодючі, обшарпані люде з опухними від голоду тілами; їх крик і стогін так надриває серце, що багато подорожніх оддають ціле своє майно, щоб бодай одному чи двом голодуючим трохи полекшити істнуваннє на короткий час.

Людожерство не є виїмковим явищем, а спостерігається загально навіть по містах, так що суди не встигають розглядати всіх випадків...

Далі лютує **плямистий тиф** у досі нечуваних розмірах. Старші люде улягають йому майже без виїмку; молодші частійше виживають, але стають такі кволі й мляві, що ні до якої праці і хвжити не можна. Вони лежать в стані ворушити своєї руки йогоги.

Селяне, які під час війни і в слідучих роках дуже збогатилися, суть нині такі-ж **бідні й нещасливі**, як городяне. Вони радо віддають за шматок хліба ті фортепяни, килими та инше, що якийсь час лоскотало їх пожадливість.

Подорожніх штурмують запитаннями, коли прийде **Петлюра** — не тому, щоб вони саме від нього сподівались порятунку, а тому що люде прагнуть поратунку звідки небудь з неба, від дідька — аби це пекло скінчилося"...

Щоб доповнити картину, беру ще кілька уступів з другого німецького звіту, написаного німецьким Червоним Хрестом.

„Ціла місцевість між Одеєою та Полтавою, яка раніймє була найбогатшою на цілій Україні, нині стоїть цілком необєжима. Всі хати стоять покинуті, після того як селяне поділили солому зі стріх. Деякі міста втратили понад 85 відсотків своєї людности".

Здавалося-б, що перед образом такого нечуваного нещастя повинні зявитися лише думки про допомогу й про поборенне причин того нещастя, себто большевизму. Такі думки мусили-б тим більше прийти в голову **Німцям**, бо хто-ж, як не вони, прищепив Росії та Україні ту страшну хоробу — большевизм? Хто перевіз большевицьких провідників у запломбованих ваґонах до Росії, хто їм дав золота на „поглиблення революції", хто їх до нині підтримує й ким вони до нині живуть? То все Німці, Німці й Німці, й на їх обовязку, здавалося-б, лежить як боротьба з причиною нещастя, так і допомога його жертвам.

А тепер послухайте, які думки в дійсности приходять Німцеви в голову при виді розпятої України. Той самий промисловий подорожній, який так красномовно описав, як у других людей „надривається серце" й як вони віддають „ціле своє майно", кінчає свій звіт такими словами:

„Німці починають від сільського господарства. Оброблені дають чудовий урожай. А що в полудневій Росії, особливо-ж у Таврії, Херсонщині та Харківщині, **є дуже сильні німецькі колонії,** то вони заарендували на 10—15 літ цілі великі простори землі, привезли повні кораблі хліборобських машин та насіння й вже з весни розпочали працю на велику скалю...

Робітників нема більше (на Україні) ніяких. Які ще позалишалися, ті зледачіли, занехаяли, нездатні до праці й вимирають. Працювати, таким чином, можна тільки з **чужоземними робітниками.** Починається нове переселенне народів, але цим разом з Заходу на Схід".

Оттакі то думки зявляються в голові й на устах сучасного освіченого Німця, коли він бачить, яке страшне лихо впало на Україну. І це не тільки думки, це не сама теорія! Щоденна практика показує, що Німці не тільки заарендували „цілі великі простори землі", не тільки понавезли „хліборобських машин і насіння". Вони, крім того, вже мають у своїх руках київський трамвай, концесії на використуванне движучої сили Дніпра й на відбудову українських міст, вони вже мають десятки тисяч своїх нових переселенців по ріжних місцевостях України.

Подумайте: українські селяне вимерли, робітників нема більше, а „урожай чудовий", пшениця „в людину завинься" — грай для Німця, розкіш безмежна! І Німець проповідує нове „переселенне народів" — туди, на широкі українські лани, на далекий український степ, на кістки й могили українського народу!

Зажерливим Німцям, що так квапляться ділити ризи розпятого й конаючого на хресті українського народу, можна гадати одну добу з їх власної історії: се — війна політично війну (1618—1648). Історики тої війни кажуть, і то цілком справедливо, що не було для німецького народу другої такої кривавої й страшної наслідками війни. Людність Німеччини зменшилась тоді з 16 мілiонів душ аж до 4 мілл. душ, і то мущин стало так мало, що по деяких князівствах їм дозволено було мати по дві жінки, аби швидче нарід розмножився. Економічний занепад був страшний, культурний розвиток майже цілком припинився.

Здавалось тоді, що німецькому народови настав кінець. Але він відродився. Війна розчистила шлях для збудовання нової Німеччини на нових політичних і культурних засадах. Хто знає, може й сучасної Німеччини не було-б без тої війни!

Це показує, що народи не так то легко дають себе знищити. Не дасть себе знищити й нарід український: як не як, а він числить не 16, а понад 30 мілiонів. Хоч Україна й конає, розпята на хресті, але вона ще не вмерла, вона ще воскресне до нового життя! Що-ж вона зробить тоді тим, хто так поквапився ділити її ризи? Чим вона віддячить тим паразитам, що нині лагодяться розсістися на її кріваавім тілі, щоб справляти свій похоронний бенькет?

Німці віддавна були добрі господарі, але кепські політики. Показали вони це пачас останньої війни. Показують вони ці й нині своєю політикою що до України — політикою короткозорою, егоїстичною й необачною. Але як вони спокутували всі инші свої політичні гріхи, так вони спокутують і свій гріх перед Україною, й здається, що то буде дуже тяжка покута.

Берлін, 24. липня.

Радянин.

Олександер Колесса.

ДЛЯ МАМИ.

Закувала зазуленька
У городі,
Ой прощала мати сина
На відході.

— Не журися, не вбивайся
Рідна мати,
Не дам тобі старесенькій
Загибати.

Ой буду я заробляти
Гроші білі,
Буду тобі посилати
Що неділі.

Та хоть руки попідходять
Мозілями,
Буду знати, — що заробло
Все для мами!

ЯК ПРОЦВІТАЄ ПРОМИСЛ В БОЛЬШЕВІЇ?

Советський „промиса" в Росії цілком занепав.

Більшість підприємств та заводів стоїть.

А як переводиться праця на тих не богато заводах, які нібито функціонують, видно зі слідуючої замітки, надрукованої в харківській газеті „Комуніст" (ч. 114):

„РАНОК. Литейна. Литейщики зібрались ґрупами. Ждуть майстера. Входить майстер.

— Ну, як сьогодня? Лляємо?

— Ллємо!... Можна проставлять?

— Дуй!...

Закипіла праця. Провірюють формовку, проставляють шишки, наладовують щицалку.

12 година.

— Можна запалювать?

— Запалюй!

Горить. Пустили в рух вентилятор. Чекаючи пуску чугуна, литейщики перекидаються словами.

Раптом вентилятор перестає працювати.

— Що сталося? В чім справа?

— Не перший раз, пора призвичаїтись!

Вбігає хлопець.

— Насос перестав подавати воду; доведеться, видко, додому пійти.

Через пів години входить майстер.

— Видко, доведеться вибита вагранку, щоби не посадити цапа.

— Одлили, так їх... Завше щонебудь скоїться...

Вибивай вагранку! Давай води!... Чого дивишся?

— Скільки праці пропало, скільки матеріялу...

ДРУГИЙ РАНОК. Литейщики чекають майстера. Тиша. Рідко хто кине слово. З кузні долітає перестукування молоту.

Входить майстер.

— Коли будемо лити? Четвертий день сидимо... Так працювати не можна...

— Та годі вже, годі... Сьогодня ллємо. Вчора привезли чавун. Починай проставляти.

Ожили облича. Пійшла робота.

Стой!... Знову зіпсувався вентилятор!

— Знову на цьому місці. Що скоїлось?

Вбігає хлопчик.

— Розірвався ремінь.

Мовчанка.

Через годину:

— Вибивай вагранку. Чого дивишся? Цапа посадить хочеш? Давай води! Заливай!...

— Ушивальника немає; ремінь зашити немає чим. А „спеців" троє. Робочі похмуро розходяться.

Це — на заводі бувшого Дітмара.

Називається — „одлили".

Така „одливка" в советських „підприємствах" переводиться скрізь.

Олександер Колесса.

ХЛІБОРОБ.

Чорне моє поле,
Ріле моя мила,
Ой коби ти ріле чорна
Золото родила!

Золото родила,
І шовки дорогії
Можби ти прокормила
Діточки дрібнії.

Діточки дрібнії
Так як ластівята...
До матінки простягають
Худі рученята...

Худі рученята
Личко западає...
Як погляну на вас діти,
Серце ми ся крає!

Серце ми ся крає,
В сльозах мої очи...
Чи я на вас не гарую
Від рана до ночи?

Від рана до ночи
Мокрий я від поту,
Ой маюж я заплатонку
За тяжку роботу!

За тяжку роботу
Не маю сорочки...
Ой чомуж ти ниво родиш
Лише колосочки?

Одним сочочком
Діток годувати —
А з другого колосочка
Податки давати!

Ой беруть податки
Та женуть в салдати
Не за рідну родиноньку
Кровцю проливати...

Ой лили ми кровцю
За чужу чужину:
Тепер, браття, пора стати
За рідну Вкраїну!

У Львові, 1891.

ВИБУХ ПОРОХІВНІ.

Коло Ряшева, вибухла 11. липня військова порохівня, віддалена від міста о 1 кільометер. Від експльозії занялося село Слоцін, де огонь наробив богато шкоди. Ранених є теж кількох жовнірів.

ДРУКАРНЯ
У. НАРОДНОГО СОЮЗА
„СВОБОДА"
приймає замовленя на друковане тікетів, розкидок, афішів, членських книжочок, статутів, книжок, коверт і листових паперів для Братств, Товариств і Сестриць, часописів і всіх инших річий, що входять в склад друкарських робіт.
РОБОТУ ВИКОНУЄМО ПО НАЙДЕШЕВШИХ ЦІНАХ І НА ЧАС.
Проситься всі відділи У. Н. Союза удаватися зі всякими замовленями до своєї власної друкарні на адресу:
"SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПРОСЬБА

До Вас Браття і Сестри в Новому краю, до Вас зза океану, з країни горя й недолі, з надсрібненого Сину письмо отсе пишемо. А пишемо його нашими сльозами, мережаємо нашими злиднями і терпінням, терпінням рідного краю.

По зриві до орднного лету до свободи, по кріваавих змаганях о волю нашої батьківщини, опинились ми серед могил, на згарищах наших найкрасших мрій, під чужою владою. І хоч серце наше щемить від жалю, що еще не суднлось нам бути вольними господарями на прадідній нашій землі, хоч влада переможця давить весь наш розвиток, навіть культурний, хоч замикають нам наші навіть просвітні товариства, не дають змоги опікуватись малими сиротами, що в часі війни без тата-мати остались, не дозволюють нам вчити дтіий наших, бо закривають всякі підготовні і ґімназійні курси та університетські виклади, хоч заборонено нам дбати про наших найбідніших, бо закрито нам наші горожанські комітети, а зібране для голодуючих зерно і инші добровільні жертви власти нам конфіскують, хоч важкі чорні хмари над нами — ми не втратили надії на побіду нашої слушної справи. Ми не заложили рук безділько, не піддаємося дихові, а боремося із ним. На кождій ділянці нашого публичного життя йде праця, повна труду і посвяти, наша невпинна праця.

В рядах тих тихих а невсипущих робітників, в рядах каменярів, що важкими молотами розбивають темряву й зневіру — стоїть і наше товариство „Союз Українок" в Перемишли.

Завдання наші великі і многі, а з посеред них якийсь з останнього часі насамперед одно преважне і далеко подумане, та тяжке і великих коштів вимагаюче завдання: ратувати наші молоді дівочі покоління від темноти, вирвати їх з безпросвітку, видістати з забуття, з бідних, вохких бездоходних і безсонячних хат, де в холоді і голоді, серце слабостий і злиднів літа свої мали би коротати, вирвати їх звідтам та доповодити до світа, до науки.

Задля цеї цілі удержує наше товариство бурсу для найбідніших українських сиріт дівчат, а вже вони мають добру страву і здорове приміщенє і поміч в науці та материньску опіку. Наша бурса має тим бідним дітям, з яких більша часть своїх родичів живими вже немає, заступати родичів і опікунів, має бути щирим для них приютом та вивести їх у люди, зробити з них здорових, пречесних, свідомих громадянок України. Та на жаль для успішного сповнення цеї задачі сили наші за слабі. Матеріяльні средства не вистарчають. У нас старшенькоречча, ціни продуктів споживних і всяких предметів конечних до життя піднеслися з дня на день. А ту зголошуються до нас нові, все бідніші дівчатка і стукають вони малими рученятами до нашої бурси і просять: „прийміть нас бідних, не дайте нам загибати. Тато згинув на війні, а мама десь на сльозах. Ми босі і голодні, а вчитися, вчитися хочемо".

Чиж можемо бути глухі на їх прохання, не чуді на їх плач? Чиж можемо дивитися як марніє, нидіє, а то й винародовлюється наша дітвора, если нею українське громадянство не займеться?!

Сестри наші і Браття в новому краю! До Вас звертаємося о поміч. До Вашого патріотизму і знаної нам жертвольности! Хай голосіння української дітвори лине до Вас через бурливий океан! І хай одізвуться до них відгомоном Ваші серця! Поможіть нам удержати, вивести і вчити бідні наші сироти дівчатка в бурсі „Союза Українок" в Перемишли.

Сусіди наші мають для своєї молодіжи власні доми і приюти, а ми сидимо в комірнім, не маючи спромоги бурси нашої поширити і приняти до неї всіх зголошуючихся бідних сиріток дівчат. Ми хотіли би будувати власну для них хату, де би вони бідні мали запевнене приміщенє, удержанне, для многих-многих поколінь, на далекі літа.

Та много много гроший на се потребуємо. Збираючи жертви на сю цілі і до Вас наші серденьки за тим звертаємося. Під сонцним небом подудня памятайте про нас. Ми знаємо що Ваші думки кружат над поманрілими нивами рідного краю, знаємо що не чужа Вам наша журба і потреби наші, знаємо що помічна Ваша рука до рідного краю. Тому і тепер ми до Вас з братньою любовю звертаємося та з довірєм і певностю, що прийде нам в поміч в будові власної хати для бурси дівочої в Перемишли. За Ваші датки і жертви ми вже тепер складаємо вже Вам і щирі бж. А свідомість що Ви з далекої чужини ратували наше молоде покоління від загибели, свідомість, що і Ваші руки враз з нами провадили дітвору до красного будучнини. А як колись, дай Боже, щоб як найскорше, вибудуємо власну домівку для бурси „Союза Українок" в Перемишли, то і Ваші жертви будуть там записані для памяти поколінь, що своє виховане і образованя і Вам середешні завдячувати будуть.

Від рідного краю Вам щирий привіт.

Олена Кунинка, голова;
Теодора Дмоховська, місто гол.;
М. Борисова, Е. Загайкевич і Ольга Гевацька.

Виказ жертводавців що зложили свої датки на будову „Дівочої Бурси" в Перемишли: Іван Дубіль 25, А. Кирилич 30, М. Бутрий 25, І. Мотичак 30, Н. Возняк 25, П. Гелетій 75, В. Савчук 20, О. І. Жук 1.45, М. Данило 25, К. Соболь 1.00, М. Смеречанський 25, І. Боберський 1.00, К. Рудий 25, І. Пісник 20, І. Кобаль 20, П. Гиглинський 25, М. Тирник 50, І. Баран 50, І. Данило 50, І. Пишний 25, Ю. Лило 25, Ф. Онуфрак 50, А. Дубіль 25, М. Славяч 25, І. Кучірка 50, О. Лущик 40, В. Лопушанський 50, Л. Славич 50, С. Скрип 1.00, М. Родов 50, Г. Хомин 25, Ю. Іваю 25, Ю. Дрвський 25, М. Бурик 25, О. Лозяк 50, І. Дроздик 25, А. Дибач 25, Ю. Штиліґа 25, М. Славяч 25, Т. Кинік 50, М. Роль 50, М. Лило 50, Ю. Шийовець 25, Х. Зинич 50, В. Дубіль 1.00, І. Роль 1.00.

Крім цеї збірки $20.20, яку зібрали Іван Дубіль, Петро і Василь Шистаки, братство Провидіння жертвувало $10, а тов. Січ в Бервик, Па. $5.00. Попередно зібрано в Едвардсвіл $17, то разом учинило суму $52.20. Із того я післав $50.00 через Укр. Банк в Вілкесбер, Па., а решта пішло на кошта пересилки. Усім жертводавцям складаю іменем сиріт як найсердечнійшу подяку. Хто хотіли причинитися чимебудь до будови тої сирітської бурси в Перемишли, хай посилає прямо на адресу. Олена Кунинка, Перемишль, Галичина, вулиця Союзнього ч. 67/II. Виказ всіх жертводавців буде оголошений в краєвім часописі „Український Голос".

Ґавриило Лехновський.

ПОЛЬЩІ ГРОЗИТЬ ДОМАШНЯ ВІЙНА.

(Донись від власного кореспондента).

Польща переживає велику крізу.

Від коли уступив Вітос, в соймі і в кабінеті кипить. В соймі годі було скласти більшість, котра утворилаб кабінет і котра неслаб відповідальність за державу. Тому покликано непарляментарне правительство Поніковского, в котрім Міхальскі був міністром скарбу, а Скрімунт міністром справ заграничних.

Міхальскі, щоб ратувати польські фінанси, видумав „данину" і надто натиснув на податкову шрубу та ще жадав надто великих привілеїв для себе. Без його дозволу і згоди сойм не міг властиво рушити з місця ніякого державного питання. До того Міхальскі був надто скупий для армії і офіцерів, котрі хочуть жити „відповідно до стану", а зі своїх платень вижити не можуть.

Міхальскі наробив собі ворогів.

Скірмунтови не повезло в Генуї. Хотів привести звідтам розвязку віленського питання і закріплення Східної Галичини за Польщею. Вернув з довгим носом, обкиданий запортками у Відни. Східну Галичину признано — „справою, котра буде вирішена в недалекій будучности".

Оба стовпи кабінету Поніковского захитатися. А коли їх надто взялися підпирати вшехполяки, голова польської держави Пілсудскі заявив, що він потрібує в теперішну критичну хвилину такого міністерства, до якого малоб населення більше віри, — і Поніковскі уступив.

Тоді вшехполяки всіляких відтінків рішилися віддячити Пілсудскому і видвигнути питання хто властиво має в Польщі покликувати до життя міністерство. У всіх конституційних держав голова держави, — пануючий, або президент, — поручає місію утворення кабінету якійсь визначній одиниці. Ця одиниця складає лісту міністрів і предкладає її голові держави до затвердження. Голова держави затверджує міністрів, вони стають перед соймом, чи там парляментом, а вже справою сойму, або парляменту єсть приняти цих панів, або повалити їх.

Але „в Польще як кто хце". І вшехполяки хотіли, щоб було інакше. Вони хотіли обмежити вплив голови держави (а властиво вплив зненавидженого ними Пілсудского) на творення правительства. Ідея „мальованого круля" віджила, як неодно із пережитків колишньої Польщі.

Та Пілсудскі не з тих, щоб капітулювати перед Глямбінскими, Стронськими і ксьонздами Лютославскими. Він поставився гостро і діло скінчилося тим, що сойм мусів просити його, щоби він покликав до життя новий кабінет.

Місію утворення міністерства дістав Слівінскі. Але більшість, котра поперла його складалася не з самих Поляків; за Славінським заявилися також посли німецькі і жидівські. На цього коника сіли зараз вшехполяки і почали герц. Герц скінчився поваленням Слівінського, котрому сойм висказав своє недовіріє. Слівінскі подався до димісії, а Пілсудскі старався довести до згоди міжлівими і правими партіями в соймі. Але, — це згода води з огнем. Праві партії, це шовіністи, шляхтичі, клерикали, котрі хочуть, щоб, було, як бувало а ліві домагаються аграрної реформи, знесення шляхоцьких привілеїв, приборкання панів-воєводів, котрі, як Ґрабовскі у Львові, нікого слухати не хочуть, лиш пайують на власну руку, мов „крулевента" і т. д. Ліві домагаються також автономії для східної Галичини, а це для правих річ дуже немила.

Всі заходи Пілсудского показалися надаремними і тоді Пілсудскі сказав, що він премієра міністрів не визначує, най собі визначує його сойм.

Вшехполякам того тільки й треба було. Соймова комісії визначила Корфантого провідника Поляків на Шлеську, котрий там недавно уряджував погроми на Німців і хотів грати таку роль як Данунціо у Фюме. Внесення соймової комісії перейшло на засіданню сойму 219 голосами, проти 206.

Коли взяти під розвагу, що в кождім парляменті, а в польськім соймі тим більше, все таки єсть денка сількість послів хитких, котрі то встають, то сідають підчас голосовання, що єсть посли, котрих не було на засіданню, то за Корфантим може справжньої більшости і нема, але Корфанти все таки покликаний на премієра міністрів. Стався скандал! Скандал бо Корфанти, се чоловік без вищого образовання і без особливого таланту, котрий свою карієру завдячує з одного боку свойому демагоґічному хистови і великій амбіції, а з другого сліпому припадкови. Треба було вшехполякам дошкулити Пілсудскому, так вони й підсунули Корфантого, бо знають, що Пілсудскі і Корфанти, се небо й земля, се непримиримі вороги і ніяк Пілсудскому бути головою держави, коли премієром — міністром єсть Корфанти.

Пілсудскі — „віленьчик" (з Литви). Корфанти „шльонзак" (зі Шлеська), Пілсудскі автономіст — федераліст, Корфанти — людожер, котрий хотівби всі непольські національности в Польщі згнобити і винищити до ноги, Пілсудскі — соціяліст, Корфанти штучно ляв'ярує поміж партіями і підступає до кождої, котра може бути добра для його далекоідучих плянів. А тії пляни дійсно йдуть далеко, може до того, щоб стати начальником, а колись і королем Польщі.

Мегальоман.

Вправді премієр—міністром, був Вітос селянин, без образовання. Але Вітос, се чоловік дуже талановитий, енерґічний і за ним муром стояли польські хлопи, а Корфанти має за собою лиш крикунів і авантуристів у соймі, всякої масти вшехполяків. Це дуже хитка підстава. Бо нині вони за Корфантим, а завтра будуть за Глямбінским, або за ксендзом Лютославским. Їм Корфантого треба, щоб повалити зненавидженого Пілсудского, тай тільки. З політичного боку вибір Корфантого на премієра міністрів ще й тому дуже небажаний, бо він зненавиджений Німцями, а політики европейскі. (крім Франції, ще тепер до того, щоб помирити хоч до якоїсь певної лінії Поляків з Німцями. і щоби в такий спосіб Німеччину відтягнути від союза з большевиками.

Отже вибір Корфантого грозить не тільки внутрішними заворушеннями в Польщі, але й непорозуміннями між польською, а Европейською політикою.

Тому то Пілсудскі вислав на руки маршалка польського сойму Тромбчинського лист, в котрім пише:

„Не входячи в обговорення річеве ні особисте тих наслідків, котрі може потягнути за собою назначення посла Корфантого президентом міністрів, заявляю, що я не вважаю можливим брати участь в його роботі, бо після моїх дарешних зусиль, щоб довести до порозуміння між партіями, таке співробітництво противилось би моїм поглядам на внутрішне положення і на обовязки голови держави. Заявляю, що не буду перешкоджувати п. Корфантому в утворенню кабінету, але буду зневолений покинути своє становище".

Таке становище супроти Корфантого заняв Пілсудскі. Він значиться поставив справу на вістрю меча, „або я, або Корфанти". Хоч вшехполяки і як радіб позбутися Пілсудского, але ця погроза не може їм бути байдужа, бо Пілсудскі, це не хто будь. Це не Падеревскі, що грав на фортепяні і мав за собою істеричних жінок в Польщі й заграницею, Пілсудскі утворив армію польську, Пілсудскі спас Польщу від большевиків, Пілсудскі має за собою більшу часть польської армії, Пілсудскі має заграницею славу серіозного чоловіка, котрого не легко заступити кимсь другим в раді Корфантого.

За Пілсудским стоїть 206 (а може й більше) послів теперішнього сойму, але послів, котрі якраз представляють велику більшість населення. А врешті, колиб неполяків в Речі Посполитій польській спитати, кого вони волять, Пілсудского, чи Корфантого, то сумніву нема, що відповідь випалаб у користь першого. Перших кроків п. Корфантого годі назвати щасливими. Вправді в соймовій комісії, коли рішалася справа його вибору, п. Россет від імени центрум назвав його **„першим горожанином Польщі"**, а як сей перший горожанин Польщі виглядає, за це доводи пасли Дашинські і Барліцкі.

Дашинські, найкращий бесідник польський, провідник соціялістів сказав, що про моральну вартість Корфантого єсть в Польщі одна тільки опінія. **Все і всюди він умів себе збогачувати, не зважаючи на нічо.**

Був час, коли він стояв на жалді Ерцберґа і Безелера. Як провідник Поляків у Шлеську він продав ворогам „Ґурновшлонзак" — і т. д.

А посол Барліцкі заявив, що Корфанти несміє стати президентом міністрів, поки не здасть рахунків з тих гроший, які він дістав був на акцію польську на Шлеску.

Селянська партія, людовці, загрозили, що предложать соймови документи, котрі в високім ступени компромітують Корфантого.

В тім стилі ішло дальше. Такого бурливого засідання сойм польський ще не бачив.

„Пржеґльонд Вечорні" пише, що Польщі грозить домашня війна. Центральний комітет соціялістичної партії оголошує маніфест до працюючого народу. в селах і містах, в якім заявляє, що положення Польщі критичне і що всі демократичні сили мусять зєдинитися для оборони демократичної республики.

Заки ся допись наспіє до „Свободи" в Польщі настане щось рішаючого, бо така атмосфера, яка там панувала протягом кількох останіх місяців, довше оставатися не може. „Носив вовк, понесуть і вовка". Польський шовінізм, ненависть вшехпольської банди, фантазії на тему „Полскі од моржа до моржа", ніні вигуки Заморських і Гавронських, що нема й не може бути України, — все воно збанок, котрий до часу воду носить. Ухо мусить раз увірватися. Крайна пора! Чим скорше, тим краще для Поляків і для нас. Держава, в котрій воєвода робить, що йому хочеться, мов який паша турецький і на візвання, щоби приїхав до Варшави, відповідає що зі Львова так само далеко до Варшави як з Варшави до Львова така держава не може довго стояти. „В Полсце, як кто хце", — то було колись, нині всеж таки треба числитися з волею населення і то навіть не тільки польського, але й непольського, котре Поляки правом насили підбили під свою владу. Що до Українців, то для них, кожде міністерство польське єсть чужим міністерством і вони тільки ждуть того часу, коли матимуть своє власне. Але навіть у тім періоді незаконної приналежности наших земель до Польщі, міністерство такого пана як Корфанти, треба вважати чистою провокацією, поличником виміреним у лице непольських націй, як це зазначив представник Німців у польськім соймі, і треба рішучо спротивитися затіям вшехполяків, щоб міністерство Корфантого утрималося. Корфанти, це синонім тої Польщі, що радаб нас винародовити, винищити огнем і мечем, стерти нас з лиця землі, це синонім українножерних інстинктів серед польського народу.

Н. М.

НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!

Уряд Українського Театру в Америці має честь подати до відома всім дотеперішним удиловцям і любителям Укр. Театру що загальні збори Укр. Театру в Америці в цїли приняття статута і інкорпорования інституції відбудуться в четвер, дня 10. серпня б. р. в сали ч. 1. Укр. Нар. Дому, 217 East 6th St. о 8. годині вечером. Інтересованих проситься до невідкладної участи.

82-83

З повним поважанням
Іван Добрянський, секр.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ГАМБУРҐ

Проста дорога через подвядяючі нові „О" корабелі. Тада сполучена до всіх частий Европи.

ORDUNA . . Aug.12, Sept.16, Oct.21
OROPESA . . Aug.26, Sept.30, Nov. 4
ORBITA . . . Sept.9, Oct.14, Nov.18

Вирост до Чербо, Саутгемптон і Гамбурґ.

Всі кабіни замкнені. Нікої екстра

ROYAL MAIL STEAM PACKET CO.
SANDERSON & SON, Inc., Agents
26 Broadway, New York
117 W. Washington St., Chicago
або кортий небудь місцевий агент

CHESTER, PA.

Тов. Запорожська Січ в Честер, Па.
— устроює —

ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК
В НЕДІЛЮ, 13. СЕРПНЯ 1922
на Fair Grounds, між 11. а 12. ул. на Engel Street.

На сей Пікник запрашається всіх Українців і Українок з Честер і околиці до чисельної участи. Весь дохід піде на голодуючих в краю. За добру забаву ручить — КОМТЕТ. 83-85

НОРТГЕМПТОН, ПА. Тов. Українські Січові Стрільці повідомляє своїх членів, що звичайний мітинґ відбудеться в неділю, дня 13. серпня, о годині 2-гій пополудни в галі під греко-православною церквою на Нюпорт ґевенюю. Кождий член має явитися на сей мітинґ, бо сей мітинґ єсть дуже важний. Будемо принимати нових членів за половину вступного до У. Н. Союза, а до товариства за дармо. Тож до діла, хто тільки ще не є обезпечений в такій асекурації як У. Н. Союз, бо тепер має добру нагоду стати членом У. Н. Союза. — С. Кудрик, секр.

НОВІСТЬ! НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!

Першорядної якости **ПЕРА ФОНТАНОВІ „Waterman's Ideal Fountain Pen"** можете купити в Книгарни „Свободи". Перо гарантоване 14-каратове золото. При наповнюванню чорнилом не потрібно уживати жадної помпки, бо вистарчить підняти ніктем клямку примщену з боку, занурити перо в чорнилі, спустити поволи клямку на долину, а воно само наповнитьcя.

Ціна того пера з пересилкою $2.75.

Пишіть на адресу:
"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ОДНАКОВА ЦІНА КАРТ КОРАБЕЛЬНИХ ТАК З НОВОГО ЙОРКУ ЯК І З ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, ПА.

Тікет колійовий з Філядельфії до Ню Йорку платить компанія.

СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ
ПАШПОРТИ
КАРТИ КОРАБЕЛЬНІ
ПЕРЕСИЛКА ГРОШИЙ

РОДИМЦІ! Заки віднесетесь до фірм, котрі іменуються Українцями тільки длятого, що мабуть родились на Україні, або до таких, що заборгано обіцюють, удайтесь устно або письменно до знаної Вам від літ ПРАВДИВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НОТАРІЯЛЬНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ, яка находиться у власнім будинку і полагоджує листі згадані справи найтаньше, найскорше і під повною ґваранцією.

T. J. HRYCEY & CO.,
329 S. 4th ST., PHILADELPHIA, PA.

Г. Райдер Гегард.

ВИПРАВА ПО АФРИКАНСЬКІ СКАРБИ.

(Продовження).

(12)

Золота монета.

„Чудна він людина, панночко", — промовила стара Салі, слідкуючи за його поставою, що швидко зникала з очей.

„Еге" — відповіла Беніта байдужим голосом.

„Дуже чудна людина"—провадила далі бабуся. — „Занадто багато в його в голові" — додала вона доторкаючись до свого чола. „Я боюся, щоб вона йому не луснула якогось дня; а як що вона не лусне, то з нього буде великий чоловік. Я вам вже говорила перше, а тепер кажу ізнов, бо думаю, що прийшла його пора. Ну, я піду варити обід".

Беніта просиділа над озером до самого смерку, аж почали кружляти над її головою дикі гуси. Тоді вона пійшла додому, зовсім забувши за Джекобса Маєра і міркуючи про те, як її надокучило се місце, що в нім ніщо не може зацікавити її уваги і відтягти від її горя.

На вечері вона зауважила, що її батько і його спільники були дуже зхвильовані, і її здавалося, що вона догадується за причину їх зхвильовання.

„Бачили ви своїх гінців, пане Маєр?" — спитала вона, коли чоловіки запалили свої люльки, і перед ними поставлено на грубім деревянім столі фляшку вина.

„Еге, я бачив їх" — відповів він; — „вони й тепер у кухні".

На них словах він глянув на пана Кліфорда.

„Беніто, голубко моя" — промовив її батько. — „Сталося щось надзвичайне".

В неї раптом виясилось на виду. — „Ні, ні, се не відноситься до загибели корабля. Але тве, певно, таки заінтересує, коли ти послухаєш, в чім річ".

Беніта кивнула головою. Вона ладна була слухати все, що хочеш, аби розважити свої думки.

„Ти вже знаєш про справу з скарбом" — провадив далі її батько. — „Ось як була справа. Багато літ тому, по тому, як ти з матірю виїхала до Англії, я подавсь на полювання за грубою звіриною вглиб країни. За говарища мені був немолодий уже чоловік на призвище Том Джексон, бравий хлопець і один з найкращих африканських мисливців на слона. Полюванне вдалося досить добре, і скінчивши його, ми розлучилися на півночи Трансвааля, бо я мусів вести і продавати здобуту нами слонячу кість, а Том рішив приєднатися до мене згодом, щоб одержати належну йому частину заробітку. Приїхавши сюди, я купив сю фарму від Бура, що хотів від неї відкарасткатись, — і досить щешево: я дав йому всього-навсього 100 фунтів шверлінґів за 6000 акрів. Він вже в кухні за хатою, а новий будинок поставив згодом я сам.

„Минув рік, а я не бачив Тома Джексона; нарешті він зявився, більше подібний на мертвого, як на живого. Його скалічив слон і він пролежав багато місяців серед племени Макаланґів на півночі від Матабеленда, в країні, що зветься Бамбатсі на Замбезі. Сі Макаланґи — досить чудний нарід. Здається, що їхня назва означає Народ Сонця; у всякім разі се останні нащадки стародавнього племени. Поки він жив у них, він вилічив старого Молімо, їхнього головного первосвященика, від лютої пропасниці, давши йому хинини, і після сього вони, звичайно, стали великими приятелями. Молімо жив у руїнах, яких так багато є в сій частині Південної Африки. Ніхто не знав, чиї то були будівлі; мабуть вони належали народови, що жив тисячі літ тому. Проте Молімо розповів Томі Джексонови, коли порівняти, то сучасну байку, що стосувалася до сього місця.

„Се було, — як він розповідав, перед шістьма поколіннями, коли його пра-пра-прадід стояв на чолі племени (він був, на призвище Мамбо); тоді усі тубольці тої частини Південної Африки повстали проти білих людей — на мою думку, то були Португальці, що здобували золото. Вони винищували їх цілими тисячами, разом з їхніми рабами, випихаючи їх з півдня, де тепер панує Лобелунґа, до ріки Замбезі, якою Португальці сподівалися дійти до континенту. Нарешті, невелика жмня сих людей, що ще лишилася жива, не більше як двісті душ чоловіків і жінок, дійшла до фортеци, що звалася Бамбатсі і де тепер живе Молімо в величезних руїнах, збудованих давніми народами на неприступній скелі, звисаючій над самою рікою. Вони принесли з собою велику силу золота, яке вони сподівалися приставити на батьківщину. Але хоч вони і дійшли до ріки, вони не могли спастися нею, бо тубольці, що гналися за ними цілими тисячовнах, тим часом, як сердешні чами, стерегли на них в своїх втікачі не мали ні одного байдака. Скінчилося на тім, що їх замкнено в неприступній фортеці і вони усі перемерли з голоду.

Коли стало знати, що вони всі загинули, тубольці, що гналися за ними з самісінького півдня і що аж пишали кріваво помститись, але зовсім не хотіли золота, з яким вони не знали, що й робити, повернулися назад до себе; один тільки нащадок старого попа, що знав таємний шлях, яким можна було прийти до фортеци, пробрався туди і знайшов серед мертвяків живу жінку, божевільну від горя,—молоду і прегарну дівчину, доньку португальського пана чи верховодника. Він дав їй їсти, але серед ночи, коли до неї вернулася сила, вона втікла від нього, і він знайшов її раненько всюв білім на шпилечку склеєл, звисаючій над річкою.

„Він закликав своїх порадників і хотів вмовити її, щоб вона зійшла зі скелі, але вона відповіла, що її молодий і всі її родичі загинули і що вона теж зважилась піти за ними. Тоді вони спитали, де було золото, бо вони вартували і в день і в ночи і знали, що його не вкинуто в річку. Вона відповіла, що воно було там, де було, і що ні одна людина з чорного племени ніколи не знайде його. Вона додала, що доручає йому і його нащадкам хоронити його доти, доки вона знову не вернеться до них. Ще вона сказала, що як щб вони не послухають її наказу, то вона вішує їм за вказівкою з неба, що ті самі діяки, які забили її батька і кревних, знищать і його нащадків. І сім вона простояла з хвилину на скелі, а далі кинулась у річку і зникла навіки.

„З того часу повстала чутка, що начеб то серед руїн живе мара, і крім самого Молімо, який часом ходить туди, щоб поміркувати і зноситись з духами, до сеї частини руїн не припускається ні одної живої істоти.

„Зрештою і самі тубольці швидче зважилисяб умерти, як наблизитись до руїн. Таким чином золото й досі лежить там, де його закопано. Том Джексон не бачив сього місця, бо Молімо, не зважаючи на їхне приятельство, не згодивсь пустити його туди.

„Сердега Том так і не видужав; він умер тут і його поховано на маленькім цвинтарі за хатою, який Бури відділили для своїх кревних. Незабаром по тім, як він умер, містер Маєр став в мене за спільника, бо я розповів йому про сю справу і ми рішили у купі пошукати золота і видобути скарб. Решта тобі відома. Ми подалися в Бамбатсі як купці і прийшли до Молімо, який знав про моє приятельство з Томом Джексоном.

„Ми спитали його, чи правда була тому, що він розповів Томови. Він нам сказав, що се була така сама правда, як правда те, що на небі сяє сонце, що у всім сім оповіданню не було й слова брехні і що він знав ще більше подробиць, подробиць, які переказувано від батька синови і що знав також імя білої пані, що заподіяла собі смерть. Вона звалася Ферейра — так само як твоя мати, Беніто; се досить розповсюджене імя в Південній Африці.

„Ми прохали його, щоб він впустив нас в фортецу на скелі, але він відмовив нам, покликаючись на те, що на нім й на його народі ще й досі був прокляв, і що ні одна душа не могла війти туди доти, доки знову не зявиться пані Ферейра. По инших кутках фортеци ми могли ходити зовсім вільно і копати, де нам схочеться. Ми так і зробили і знайшли трохи золота, закопаного з ріжними раритетами, з каралями, перстенями та браслетами, і се все варте було приблизно із 100 фунтів Шверлінґів. Опріч сього, і се було того саме дня, як ми зустріли пана Сеймура, — ми знайшли також одну золоту, безумовно, ту саму, яку загубили Португальці. Се дало нам право вірити, що ми знайшли слід схованого скарбу, се зясовує також і той схвильований настрій, в якім тоді був пан Маєр.

„Осьдеся монета".

Він кинув на стіл перед неї невеличку золоту монету.

„Я давав її людині, що студіювала подібні речи, і вона каже, що се дукат, вибитий за одного з венеційських дожів".

„Але ми більше не знайшли одного. І се скінчилося на тім, — що Макаланґи спіймали нас, як ми намірялися прократись в таємниче фортецу і казали нам негайно забиратися геть або бути забитими. Ми воліли забратися геть, бо скарб мерцям непотрібний.

Пан Кліфорд замовк і почав набивати свою люльку, тим часом як Маєр з неуважним виглядом наливав собі вина. Що до Беніти, то вона втопила свої очи в чудернацьку давню монету з викрученою в ній маленькою дірочкою; вона викликала в її уяви ріжнородні кріваві і страшні події.

„Візьми її собі — промовив її батько. „Її можна причепити до твого браслета".

„Дякую, милий тату" — відповіла Беніта. „Хоч я і не знаю, з якого права я буду присвоювати собі все, що є від скарбу Португальців, якого ми ніколи не побачимо".

„А чогож то й ні, панно Кліфорд"? — спитав Маєр хутко.

„Се видко з усего. Адже тубольці не дозволять вам навіть шукати його; а до того-ж, шукати і знайти — то ще велика ріжниця".

„Тубольці часами міняють свій погляд, панно Кліфорд. Справа ся не скінчилася, вона саме тільки починається, і ви зараз почуєте другий її розділ. Кліфорде, можна мені закликати гінців?"

Він встав, не дожидаючи відповіди, і вийшов з хати. По його відході, ні пан Кліфорд, ні Беніта не вимовили й одного слова. Беніта захопилася причіплюванням золотої монети до невеличкого ланцюшка свого браслету, і тієї-ж хвилини в ній знову прокинулося те дивне, знайоме її почуттє. Вона знову почула жах, як тоді на пароплаві, засудженім на смерть. Знову на її душу лягла тінь від близької смерти і болючого жаху. Золота монета наче горіла її про щось, але гай, гай! вона не могла зрозуміти її мови. Вона тільки знала, що її батько і Джекоб Маєр і — так, так, так, — Роберт Сеймур були звязані з сією трагедією. Ой! Як же се могло бути, коли він умер? Як так, що ся золота монета була їм звязком? Сього вона не знала і не хотіла знати. За те вона знала, що піде за сим скарбом на край світу і навіть далі, як що треба, як що тільки се приведе її до нього.

(Дальше буде).

Читайте українські книжки і газети, бо часте читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок "SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

БАЛТІЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ
9 Broadway, New York City
ДО: ГАМБУРҐА ДАНЦІҐА ЛІБАВИ

КАБІНИ ТРЕТОЇ КЛЯСИ
3, 2, 4, 6 і 8 ЛІЖКАМИ.

Третою клясою з Ню Йорку, Бостону або Філядельфії впрост до Гамбурґа $103.50; до Данцігу $106.50; до Лібави $107.00 і $5.00 поголовне. — Ми заплатимо за тікет з Бостону або Філядельфії до Ню Йорку.

S. S. ESTONIA . . . . . AUG. 23
S. S. LITUANIA . . . . . SEPT. 6

Голоситься до місцевих агентів.

5000

українських ілюстрованих книжок з інформаціями в патентових справах ми видрукували. Винахідники і другі пишіть по ту книжку дніесь доки є наклад стане. Пішлемо безплатно.

Патентовані адвокати: уцтиві, скорі, справедливі.

A. M. WILSON, Inc.
Patents
310 Victor Building,
WASHINGTON, D. C.

З ВЕРШКИ І НИЗИН

збірник поетичних творів Івана Франка. В додатку „Зівяле листє" й „Великі щоканини". У біографічнім нарисі Івана Франка (нап. Василь Верниволя) є 14 ілюстрацій. Брошурована $2.75, в полотняній оправі $3.40.

Замовлення посилайте на адресу:

"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

НА УКРАЇНУ
WHITE STAR

Нью Йорк, Черба і Савтгемптон
Скорі получення до Балтійських портів

Homeric—Aug. 19, Sept. 9, Sept. 30
Majestic—Aug. 26, Sept. 16, Oct. 7
(Найбільший світовий корабель)
Olympic . . Sept. 2, Sept. 23, Oct. 14

RED STAR LINE

Нью Йорк, Гамбург, Лібава, Данціг
Samland . . . . . Sept. 12
(лише 3-та кляса)

AMERICAN LINE

Нью Йорк, Плимант, Чербо і Гамбург

St. Paul — Aug. 17, Sept. 21
Mongolia — Aug. 31, Oct. 5, Nov. 9
Minnekahda (3rd class) Sept. 7
Manchuria Sept. 14, Oct. 26, Nov. 30

*Відновлена 3-та кляса з найновійшими улїпшенями.

Спровадіть Ваших з Европи на наших вигідних кораблях. Наш новий офіс в Москві заопікується всім. Добрий карт. Замкнені кабіни. Вигідні каюти. Приступні ціни за шифкарти з краю.

PASSENGER DEPARTMENT
No. 1 Broadway, New York
або до місцевих агентів

НАЙЛІПШИЙ СЕРДЕЧНИК

проти затвердження, нестравности, болю голови, жовтячки, слабого апетиту, різних жолудкових і внутрішних слабостий є безперечно КАРПАТСЬКИЙ КРОВНИЙ ЧАЙ який виробляється з самих лічничих зіль, квітів і насіння після научного способу. Пачка коштує одного доляра. Продаємо також КАРПАТСЬКІ ПІГУЛКИ на жолудок, нирки і кишки. Ціна за пачку $1.00.

Присилайте замовлення до:
CENTRAL DRUG CO.,
Dept. S, Binghamton, N. Y.

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОЗІР!

Вже маємо на складі

РАХУНКОВІ КНИЖОЧКИ

до скорого множення, очислювання платні, міри, ваги, площі, поємности і других бізнесових обчислень.

Пишіть на адресу:

Ціна примірника, оправленого в тверду полотняну оправу 50 ЦЕНТІВ.

"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

НАЙСКОРШЕ І ПІД ПОВНОЮ ГАРАНТІЄЮ

пересилає гроші до старого краю, також доручує в краю американські доляри.

СПРОВАДЖУЄ

краю через найлутші корабельні-кревних і знакомих зі старого ні лінії, та помагає при виробленню потрібних документів.

ПОЛАГОДЖУЄ

старокраєві справи як: контракта купна і продажі, повновласти, та всякі инші правні і нотаріяльні справи.

ПРИЙМАЄ

ощадности на депозит і платить 3 процент.

В кождій справі зголошуйтеся або пишіть до:

BOSAK STATE BANK
SCRANTON, PA.

Годині урядові від 9 рано до 6 в вечір, в суботу до 9 вечір.

В КОЖДИ УКРАЇНСЬКИЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за місяць липень 1922 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	350.28	141.	12.34	317.	50.89	363.	61.32
2.	112.80	143.	44.43	318.	29.62	364.	62.49
3.	50.24	144.	42.09	320.	30.65	365.	54.22
4.	66.37	145.	37.07	321.	39.06	367.	42.59
5.	42.29	146.	62.02	323.	44.38	369.	69.48
6.	21.76	147.	130.11	324.	53.45	370.	103.45
7.	128.14	148.	11.17	326.	99.44	371.	51.74
8.	41.88	149.	38.66	330.	70.01	373.	41.36
9.	40.53	150.	9.04	332.	34.64	379.	50.51
10.	169.05	151.	40.14	336.	86.89	380.	21.14
11.	23.13	152.	16.23	338.	210.19	381.	12.60
12.	169.25	153.	12.45	339.	51.75	384.	86.43
13.	39.72	154.	40.34	341.	53.90	385.	98.57
14.	72.22	155.	188.56	342.	76.03	388.	75.39
15.	32.28	156.	26.67	344.	20.64	391.	20.20
16.	30.40	157.	57.84	347.	29.61	392.	11.96
17.	26.53	158.	7.85	350.	44.10	393.	32.61
18.	116.05	159.	35.61	351.	28.05	396.	55.62
19.	9.19	160.	74.28	354.	36.74	400.	30.52
20.	93.01	161.	40.28	355.	54.25	401.	22.65
21.	20.13	162.	34.77	357.	16.96	402.	12.45
22.	69.85	163.	35.69				
23.	20.92	164.	26.16				
24.	81.00	165.	97.93				
25.	31.85	166.	17.07				
26.	19.20	167.	16.85				
27.	37.36	168.	101.87				
28.	123.23	169.	27.64				
29.	108.24	170.	157.09				
30.	38.64	171.	34.68				
31.	67.32	172.	41.81				
32.	25.95	173.	28.84				
33.	26.33	174.	32.32				
34.	89.69	175.	72.18				
35.	21.66	176.	26.51				
36.	31.45	177.	27.79				
37.	20.93	178.	10.01				
38.	211.28	179.	134.34				
39.	63.81	180.	14.87				
40.	21.02	181.	98.07				
41.	48.95	182.	65.08				
42.	93.75	183.	57.89				
43.	19.26	184.	6.97				
44.	63.41	185.	28.17				
45.	103.09	186.	68.45				
46.	25.59	187.	38.55				
47.	13.98	188.	13.82				
48.	70.15	189.	8.98				
49.	6.31	190.	14.00				
50.	33.11	191.	41.74				
51.	51.87	192.	29.04				
52.	17.51	193.	123.55				
53.	38.67	194.	6.81				
54.	12.46	195.	33.11				
55.	37.15	196.	29.52				
56.	64.58	197.	30.74				
57.	60.71	198.	37.94				
58.	43.01	199.	17.42				
59.	46.12	200.	54.34				
60.	13.86	201.	21.34				
61.	45.90	202.	17.95				
62.	79.96	203.	62.33				
63.	217.36	204.	7.98				
64.	36.53	205.	13.90				
65.	134.57	206.	168.52				
66.	61.19	207.	26.17				
67.	66.59	208.	16.88				
68.	17.72	209.	111.50				
69.	90.76	210.	37.07				
70.	200.00	211.	56.94				
71.	16.65	212.	12.15				
72.	26.66	213.	206.86				
73.	25.51	214.	22.20				
75.	47.60	215.	39.68				
76.	143.14	216.	23.04				
77.	47.15	217.	157.17				
78.	103.19	218.	138.76				
79.	8.00	219.	24.23				
80.	26.46	220.	81.79				
81.	106.99	221.	227.31				
82.	31.20	222.	11.39				
83.	92.99	223.	103.06				
84.	8.70	224.	12.76				
85.	64.90	225.	22.25				
86.	79.17	226.	19.11				
87.	72.76	227.	25.65				
88.	9.72	228.	28.57				
89.	10.34	229.	137.53				
90.	77.84	230.	118.46				
91.	145.07	231.	30.95				
92.	16.37	232.	22.51				
93.	10.77	233.	45.87				
94.	48.80	234.	119.11				
95.	47.55	235.	79.31				
96.	148.25	236.	33.72				
97.	36.32	237.	114.00				
98.	132.63	238.	17.22				
99.	114.73	239.	143.51				
100.	51.61	240.	30.72				
101.	41.43	241.	43.05				
102.	189.00	242.	26.81				
103.	47.09	243.	58.03				
104.	134.08	244.	27.54				
105.	71.45	245.	95.42				
106.	140.02	246.	17.81				
107.	39.56	247.	148.42				
108.	50.59	248.	35.12				
109.	103.36	249.	30.00				
110.	19.64	250.	10.22				
111.	13.28	251.	55.78				
112.	113.13	252.	90.37				
113.	64.87	255.	53.19				
114.	44.41	256.	8.12				
115.	16.70	258.	19.21				
116.	17.56	259.	96.71				
117.	73.67	262.	20.61				
118.	63.10	263.	14.59				
119.	21.47	270.	134.76				
120.	79.12	273.	44.09				
121.	39.49	274.	103.14				
122.	14.14	276.	224.81				
123.	33.41	277.	25.69				
124.	43.61	278.	45.15				
125.	19.86	282.	70.01				
126.	37.15	283.	62.86				
127.	73.94	286.	48.69				
128.	32.06	288.	81.86				
129.	16.34	290.	26.05				
130.	144.67	291.	24.93				
131.	19.26	292.	102.64				
132.	103.72	295.	84.30				
133.	138.87	296.	93.13				
134.	21.83	300.	225.03				
135.	121.58	301.	84.89				
136.	114.43	308.	10.87				
137.	63.46	308.	85.88				
138.	24.43	314.	9.49				
139.	37.62	315.	11.07				
140.	42.07	316.	154.99				

Разом 22.490.38

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:

Тома Стасюк, в. 47	1.000.00
Афтан: Зубик, в. 63	750.00
Олекса Чуник, в. 179	1.000.00
Петро Біжик, в. 230	1.000.00
Блажей Грін, в. 320	400.00
Теодор Бурий, в. 98	1.000.00
Д. Негребецький, в. 106	477.32
Гаська Сеньків, в. 168	500.00
Семен Лучанко, в. 27	1.000.00
Ів. Петричанка, в. 332	1.000.00
Анд. Нашюк, в. 370	500.00
Іван Сенько, в. 120	300.00

Запомоги з фонду запомогового:

Семен Боришкевич, в. 24	30.00
Марія Греськів, в. 50	25.00
Іван Марків, в. 155	50.00
Іван Грабар, в. 170	100.00
Мар. Голінський, в. 288	50.00
Семен Брифина, в. 347	100.00
Прокіп Кушнір, в. 239	50.00
Дмитро Мадзяк, в. 301	100.00

Розходи адміністрації:

„Свобода" за орган	2.746.80
Кошта подорожий і діета гол. контр. ком. і Реакційної комісії	465.24
Платня гол. уряду	445.00
Видатки канцелярійні	30.84
Направа вивіски У. Н. Союза	50.00
Справи правні	50.00
Гол. лікар	37.50
Печатка	3.50

Виплати з фонду сирітського:

Мартин Гаух, в. 303	121.00
Григорій Мута, в. 43	88.32
Іван Дзендзель, в. 3 (ст.)	101.39

Разом 13.591.91

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. червня 1922	126.429.78
Прихід за липень	22.490.38
Разом	148.920.16
Розхід за липень	13.591.91
Готівка з кінцем міс. липня остає	135.328.25

БІЛЯНС:

Стан чинний:

Готівка	135.328.25
Моргечі	74.395.55
Бонди	504.499.83
Реальність	19.500.00
Друкарня	36.500.00
Разом	770.223.63

Стан довжний:

Фонд посмертний	441.210.94
„ резервовий	165.257.63
„ адміністрац.	26.055.83
„ запомоговий	15.494.25
„ народний	59.41
„ конвенційний	9.174.03
„ сирітський	112.971.54
Разом	770.223.63

С. Яловський, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр
Р. Слободян, г. фін. секр.

NORTH GERMAN LLOYD

Дво-гвинтові кораблі
ДО СХІД. ГАЛИЧИНИ
в кабінах або 3. кляси
NEW YORK — BREMEN
Кораблі відходять кождої другої середи.
Богато улїпшені третої кляси приспособлення для вигоди.
Знамениита кухня, вигідні замкнені кабіни для 2, 4 або 6 осіб.
По дальші інформації удавайтеся до будь котрого місцевого агента або до
NORTH GERMAN LLOYD
14-16 Peari St., New York

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ У. Н. С. МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

за місяць липень 1922 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	13.05	161.	4.10		
2.	7.00	163.	2.25		
3.	4.30	165.	5.40		
4.	2.70	168.	10.60		
5.	5.65	170.	10.95		
7.	19.15	174.	3.60		
8.	2.93	175.	2.25		
9.	5.63	176.	3.15		
13.	1.80	177.	90		
14.	1.80	179.	10.15		
15.	3.45	181.	11.92		
16.	5.18	182.	5.65		
18.	10.65	183.	4.10		
20.	3.60	192.	90		
21.	90	193.	8.80		
22.	13.05	196.	2.50		
24.	4.35	198.	2.00		
25.	2.95	200.	7.43		
27.	1.60	203.	4.40		
28.	11.95	204.	1.80		
29.	6.15	206.	14.75		
30.	2.25	208.	1.35		
31.	11.25	209.	8.10		
34.	3.37	210.	5.40		
38.	25.05	211.	3.60		
39.	3.83	213.	17.10		
40.	1.58	214.	4.05		
41.	4.35	217.	17.78		
43.	90	218.	15.75		
44.	21.83	220.	10.13		
45.	5.40	221.	6.08		
50.	2.70	223.	7.45		
51.	1.03	224.	68		
52.	90	226.	2.70		
53.	4.50	228.	5.65		
55.	6.55	229.	4.05		
57.	4.95	230.	11.50		
58.	3.60	234.	18.90		
59.	3.80	237.	9.70		
61.	5.05	239.	4.50		
62.	5.65	241.	2.50		
63.	22.75	242.	1.15		
64.	5.00	243.	14.40		
65.	8.10	244.	1.35		
67.	1.13	245.	9.00		
68.	1.60	247.	15.55		
70.	14.18	248.	1.15		
73.	1.58	250.	2.03		
75.	5.40	251.	7.45		
76.	8.50	258.	2.95		
78.	4.50	259.	7.88		
80.	45	262.	1.35		
81.	3.85	270.	16.00		
82.	2.70	274.	8.10		
83.	9.75	276.	26.80		
85.	10.80	278.	6.55		
87.	8.55	282.	10.85		
90.	7.90	283.	5.40		
91.	11.75	288.	9.90		
94.	3.60	289.	7.45		
96.	8.55	292.	4.95		
97.	2.30	295.	1.80		
98.	4.35	296.	2.48		
99.	17.10	300.	11.05		
100.	2.70	301.	7.47		
102.	17.10	308.	15.10		
103.	2.25	314.	90		
104.	15.55	316.	6.75		
105.	3.60	317.	3.60		
106.	2.25	320.	2.48		
108.	6.30	324.	4.30		
109.	4.05	323.	3.45		
110.	1.93	324.	5.40		
112.	7.20	326.	11.70		
113.	6.98	330.	90		
114.	1.80	332.	3.15		
116.	2.05	338.	17.10		
120.	2.95	339.	15.35		
121.	6.30	341.	2.03		
123.	2.03	342.	11.50		
124.	7.45	350.	2.03		
128.	3.45	347.	3.60		
130.	1.80	357.	70		
131.	1.40	363.	5.40		
132.	20.05	364.	3.15		
133.	5.85	365.	3.15		
135.	1.80	367.	1.80		
136.	10.80	369.	10.15		
137.	5.90	370.	6.30		
145.	1.35	371.	6.30		
146.	8.00	379.	3.38		
147.	16.00	380.	2.48		
149.	5.40	384.	7.20		
155.	24.55	385.	6.15		
159.	2.93	388.	5.40		
160.	14.20	396.	6.53		

Процент за банку	79.47
Разом	1.341.94

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:

Петро Каршин, в. 128	200.00
Платня робітника	125.00
Кошта правні реформи	480.00
Разом	805.00

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. червня була	7.537.06
Прихід за липень	1.341.94
Разом	8.879.00
Разхід за липень	805.00
Готівка з кінцем міс. липня остає	8.074.00

С. Яловський, гол. пред.;
В. Левчик, гол. касієр;
Р. Слободян, г. фін. секр.

СВОБОДА СЛОВА.

Редакція „Громадського Вістника" одержала з дирекції львівської поліції письмо з остереженням, що наколи редакція не припинить дотеперішних статтей, то дневник буде закритий. Є це вже друга загроза.

ЯК КВІТОЧКИ ЗБІРАЮТЬСЯ ДО ГУРТУ?

Не завжди квітки містяться на рослині по одній; маленькі квіточки збіраються звичайно до гурту, як ми вже казали про квіточки деякого дерева та подорожника. Отже є ще чимало такого рясту, квіточки котрого теж збіраються до гурту, купками, та иноді такими цільненькими, що спершу й не пізнаєш, що там їх багацько. От, наприклад, петрів батіг; спершу здається, що у його чималі синеньові квітки і що в віночках їх дуже багато вузеньких листочків, але насправжки вони зовсім не так: висмикнувши один такий ніби-то листочок з віночка, ми побачимо, що це — ціла квіточка з своєю матючкою, тичечками то вузеньким віночком, се-б-то виходе, що те, котре здавалося нам тільки одним листочком, — це цілий маленький віночок і що в петрових батогах не великі квітки, а багацько маленьких збіраються разом, купками. Таж самі квіточки, тільки менчі та жовтеньні ми бачимо і в козельців, до котрих дітвора дуже ласиться, і в кульбаби, з якої опіся виросла волохатенька, ніби пухова, головка, і в нечуй-вітра, котре само таке маленьке, що, ховаючись проміж иншими, ніби-то й вітру не чує.

Шапка соняшника теж здається наче б-то одінею величенною квіткою з довгими жовтими листочками віночка; але ці листочки — теж цілі віночки, так само, як і в петрових батогах: висмикнувши скільки їх, ми справді побачимо в кождому й маточку; коли ж придивимось до середини шапки, то там вже побачимо кільканадцять сот хоч маленьких, але правдивих, мов дзвіночки, квіточок, з котрих опіля врожає по одному насінню. Такі-ж саме шапочки квіточок, як у соняшника, ми бачимо і в нагібок, чорнобривців, череди, ромашники й в инших; але в шапочці ромашки ті квіточки, що з краю, не жовті, а білі; в середині ті теж, мов дзвіночки, квіточки та тільки такі маленькі, що кожду ледве й вглядиш; або от у деревін, — і тут такі ж шапочки квіточок, як в ромашки, але ще менчі, — проте ж з кождісенької квіточки у їх врожає так само, як і в соняшника, по одному насінняку. У волошків та в будяка теж не поодній квітці, а по кілька невеличких, котрі збіраються в головки; такі ж саме головки квіточок і в полиню, тільки у його головки зовсім малесенькі, а самі квіточки — так такі вже дрібненькі, що їх просто й не вглядиш кожду нарізно, а треба брати на се дуже побільшаюче скло.

У жита, пшениці, ячменю та вівса теж багато квіточок, і всі вони скупчуються колосом, а як з кождої уродиться потім одно зерно, то з усього колоса уродить їх чималенько; в кождій такій квіточці є одна маточка, а тичечок завжди по три та ще таких довгеньких що вони навіть витикаються звідти, а подме вітрець, то вони так і тріпочуться побіля колосу своїми жовтеньними плескуватими головочками; віночків же тут нема, — тому колос і зелений такий.

Григорій Кунашевський

Представитель всіх корабельних ліній
НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ АГЕНТ І НОТАР
ПРОДАЖА ШИФКАРТ ДО КРАЮ І З КРАЮ
(Ціна стисло Компанічна.)
СТАРАННА ОПІКА ДЛЯ РОДИН.
Пересилка Гроший до Всіх Частий Світа.
(Точна-дешева, і під повною гарантією.)
СОВІСТНА ОБСЛУГА - ЗАГАЛЬНА ПОШАНА.
Повне довіре серед громадян Українців по всіх стейтах Зл-Держав.
По близші інформації звертайтесь всегда на адрес:
G. KUNASHEVSKY, 179 E. 3rd ST., NEW YORK, N. Y.

ФАРМИ!

На продаж ФАРМА 60 акрів землі, будинки, машинерія і худоба. Продаж все за $1.200. Голоситися до THOMAS WOYCIECHOWSKY, 6 Route, Lowville, N. Y. 181-83

ФАРМИ НА ПРОДАЖ ПО ЗНИЖЕНІЙ ЦІНІ.

70 акрів, пару акрів ліса, великий сад, ріка з рибами плине по середині фарми де колись був млин, 3 муровані доми, де колись зіздились на літне помешкание богачі (1-дім має 8 кімнат, 1 має 6 кімнат, 1 має 3 кімнати і телефон). Великі сосни коло будинків на холод, велика барна на 18 штук худоби. 40х64 хлів на безрогі, курник і вуздарня. Фарма знаходиться межи фабричними містами о пару миль і стріт кари. Школа при фармі; так само стор і готель і млин зараз в сусідстві. На всі будинках нові заложені тромозводи. Фарма є в добрім положенню при трактовій дорозі. Ціна з 2 кінями, 2 коровами і фармерськими знаряддями, рішнок з посіном $6.500. Фарма мусить бути спродана в коротки часі. Голоситись до:

D. KARPOWICH,
Real Estate & Notary Public
1076 FULLERTON AVENUE
ALLENTOWN, PA.
179,81,83,85

ДАРОМ ТЕРПЛЯЧИМ НА ПРОПУКЛИНУ

Plapao на пробу і книжку про пропуклину цілком безплатно.

СТУАРТА PLAPAOPAS є чимось иншим від паса. Є це медичний збіник, який приліплюється сам, щоб сильно держати внутренности в животі. — Нема пасків, спружин або брамок. Тому незсувається, не тре тіла і не гнете кости званої „pubes". Тисячі осіб лічилося в хаті успішно, не опускаючи денної праці і успіх був навіть в найгірших випадках. Магкий гей аксамит, легкий до уживання, не дорогий, нагороджений золотим медалем і першою нагородою. Процедура лічення нетуральна, послідовно, пас стається непотрібним. Удовідаймо то що говоримо, посилаючи Вам пробну Plapao, цілковито ДАРОМ. Напишіть свое назвисько і адресу на купоні і вишлість почтою дисць.

PLAPAO LABORATORIES
3071 Stuart Bldg. St. Louis, Mo.
Імя і назвисько.....
Адреса .....
Відворотна почта принесе Вам пробку PLAPAO безплатно.

ДОК. МЕД. МУСІЙ КАДЕЦЬ
50 ST. MARKS PL. (8th St.)
коло Другої Евені
NEW YORK
буде приймати щоденно від 11—1 попол. в 6—8 вечер. У неділі і свята 9—1 попол.
Телефон: Dry Dock 3637.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН, М. Д.
СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І АКУШЕР.
Години приняття: від 9. рано до 9. вечер, в неділі до 4. пополудни.
111 E. 7th St., NEW YORK, N. Y.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ

спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.

DR. B. HOHENBERG
304—2nd AVENUE,
межи 17-ою а 18-ою улицею
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон 1882 Stuyvesant

СПЕЦІЯЛІСТ
НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН

СПЕЦІЯЛІСТА ХРОНІЧНИХ НЕДУГ, КРОВИ, ШКІРИ, НЕРВІВ, ЖОЛУДКА І НИРОК.

Порада даром.

DR. ZINS
110 E. 16 ST., NEW YORK
Межи 4th Ave. а Irving Place.
Години від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. попол.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

NEW YORK, N. Y.

УКРАЇНСЬКА НАРОДНА ГРОМАДА потребує і то сейчас ГОСПОДАРЯ (дженітора) до Українського Народного Дому. Господар мусить знати читати і писати по українськи та говорити по анґлійськи; мусить розумітись на електриці; мусить знати портерську роботу; мусить знати огрівати діяк (робити стім-гит) та мусить бути жонатий. Першенство будуть мати жонаті бездітні. Платня цілком умовна. Голоситись треба до офіцу У. Н. Громади, 217-219 E. 6th St., третий поверх, ч. 5. — Заряд... 179—

Всі українські КОЛЮМБІЯ РЕКОРДИ ми продаємо до 70 цент. один. Колюмбія Ґрамофони продаємо за тривку і на сплати. На жадання посилаємо катальоґ. STEFA PHONOGRAPH, C o., 149 East Main, St., Carnegie, Pa. 180-83

ХТО з наших людий має на спродаж реальність в старім краю від 5 до 15 моргів землі, в повіті Рогатин або Бібрка, нехай зголоситься до нижше підписаного: Mr. J. Zazulak, Box 282, Olean, N. Y. 82-83

На продаж САЛЮН, по причині нїзду до старого краю. Інтерес в дуже добрім місци і виробленний від року 1895. Ціна дуже низька. Голоситися: J. MATOWSKY, 320½ — 6th Street, Jersey City, N. J. 177-81

ПОТРЕБА до новоотвореного ресторанту робітники який би міг стати рівночасно і спільником. Ресторан на двох зістах отворений для бизнесу. Українців проситься о відвідини. Р. П. Ресторант, 435 East 9th St., New York, N. Y. Karl Sehrkoff, власитель. 83-85

НА ПРОДАЖ ґросерия і бучерня. Інтерес виробленний між своїми людьми. Спродається що причині відїзду до старого краю. Голоситися від числа 592 Grove St., cor. 14th Street, Jersey City, N. J. 83-88

СТУДЕНТ з укінченим торговельно-банковим курсом у Відни пошукує відповідної посади в українських організаціях, банках або торговельних підприємствах. Інтересовані звертають голосится до: Peter Kowalczyk, 201 Warren St., Jersey City, N. J.. 83-87

ЖЕНЩИНА старша віком, пошукує занятя при українській родині. Місце можу обняти сейчас. Прошу голоситися до: Текля Василик, c/o Чайковський, 275 Avenue B, cor. 16th Street, New York City. 83

ПОШУКУЄМО АҐЕНТІВ — мущин і женщин — в кождім місті і в плейсах до розпродавання Карпатського Зільного Чаю на Кров і Нерви. Дамо добрі услівя шторникам та аґентам. Пишіть по інформації до: CENTRAL DRUG CO., Dept. S, Binghamton, N. Y. 83,85

НА БОЛІ І ДОЛЯГАННЯ

PAIN-EXPELLER

Торговельна марка Реґістр. Уряду Заучених Держав.

ПРИЯТЕЛЬ В ПОТРЕБІ.

УВАГА! УВАГА!

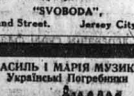

Хто хоче довідатися щось цікавого або бути щасливим на ціле життя — нехай пише по дуже цікавий ілюстрований катальоґ мистецький і пояснення. Інтересовані будуть задоволені. Пишіть сейчас днесь залучаючи 4-цит. марку до:

MRS. L. PIASECKA,
225 E. 14th Street, New York City

ВЕСЕЛА БАНДУРА

Повний збірник веселих і жартівливих пісень і приспівків до музичних інструментів і танців.

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.

Замовлення посилати до:
"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

SANTAL MIDY

Мущини хороніть себе перед всіма венеричними зараженями уживайте завсіди SANYKIT

(Sanitary Kit)
Французький охоронич
Рурка 35 ц. Kit (4's) $1
У всіх аптиках або San-Y-Kit Co., 92 Beekman St., New York.

КАТАР МІХУРА

НОВА ОФЕРТА!

ХТО ПРИШЛЕ ЗАМОВЛЕННЕ НА $3.00 ДО КНИГАРНІ „СВОБОДИ", той дістане Календар Укр. Народного Союза цілком даром.

Пишіть на адресу:
"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
Українські Погребники

Без ріжниці в котрій сторони Шікаго або околиці мешкаєте, телефонуйте до МУЗИКИ і зекономіть гроші.
2231 W. CHICAGO AVE.
Tel. Seeley 4352 I West 6552.